

NAMANGAN VILOYATI IQTISODIYOTINI RIVOJLANISHIDA BANK XIZMATLARINING O'RNI

Xolmirzayev Ikromjon Odiljon o'g'li - Andijon Davlat Texnika Instituti

Iqtisodiyot kafedrası assistenti,

Ahmadjonov Muhammadnosir Bahtiyor o'g'li - Andijon Davlat Texnika

*Instituti Muhandislik iqtisodiyoti va boshqaruv fakulteti Iqtisodiyot yo'nalishi
talabasi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada Namangan viloyatining iqtisodiy rivojlanishida bank xizmatlarining o'rni chuqur ilmiy tahlil qilinadi. Bank-moliya tizimining mintaqaviy iqtisodiyotga ta'siri, moliyaviy resurslarni safarbar qilish, tadbirkorlikni rivojlantirish va aholi bandligini ta'minlashdagi o'rni asosida Namangan viloyatidagi bank tizimi faoliyati yoritilgan. Shuningdek, hududiy moliyaviy xizmatlar sifati, raqamli texnologiyalarni joriy etish va investitsiya muhiti rivojiga bag'ishlangan ilmiy xulosalar keltirilgan.

Kalit so'zlar: Namangan viloyati, bank tizimi, iqtisodiy rivojlanish, moliyaviy xizmatlar, investitsiya muhiti, kreditlash, fintex.

Ааннотация: В данной статье проводится углубленный научный анализ роли банковских услуг в экономическом развитии Наманганской области. Рассмотрено влияние банковско-финансовой системы на региональную экономику, мобилизацию финансовых ресурсов, развитие предпринимательства и обеспечение занятости населения. Также представлены научные выводы о качестве региональных финансовых услуг, внедрении цифровых технологий и развитии инвестиционного климата.

Ключевые слова: Наманганская область, банковская система, экономическое развитие, финансовые услуги, инвестиционный климат, кредитование, финтех.

Abstract: This article provides an in-depth scientific analysis of the role of banking services in the economic development of Namangan region. It examines the

impact of the banking-financial system on the regional economy, mobilization of financial resources, promotion of entrepreneurship, and employment generation. The article also presents scientific conclusions on the quality of regional financial services, implementation of digital technologies, and the development of the investment climate.

Keywords: *Namangan region, banking system, economic development, financial services, investment climate, lending, fintech.*

KIRISH

Namangan viloyati O'zbekiston Respublikasining iqtisodiy rivojlanayotgan hududlaridan biri bo'lib, viloyat iqtisodiyotida sanoat, qishloq xo'jaligi, xizmat ko'rsatish va transport-logistika tarmoqlari yetakchi o'rin tutadi. Iqtisodiy o'sish va hududiy barqarorlikka erishishda moliya-bank tizimining o'rni beqiyosdir. Banklar nafaqat moliyaviy vositalarni jamlash va taqsimlash vazifasini bajaradi, balki xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish, investitsiya loyihalarini moliyalashtirish, ish o'rinlarini yaratish va aholi daromadlarini oshirish orqali iqtisodiy rivojlanishga faol hissa qo'shmoqda [1]. Shu bois, maqolada Namangan viloyati iqtisodiyotini rivojlantirishda bank xizmatlarining o'rni ilmiy jihatdan asoslab beriladi.

MATERIALLAR VA USLUBLAR

Tadqiqot Namangan viloyatining 2020–2024 yillardagi iqtisodiy ko'rsatkichlari, bank tizimi faoliyati haqidagi statistik hisobotlar va Markaziy bank, Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari asosida amalga oshirildi [2]. Ushbu tadqiqotda:

- Bank xizmatlarining iqtisodiy o'sishga ta'siri aniqlash uchun **korrelyatsion tahlil**;
- Bank krediti hajmi, kredit portfeli sifati, xususiy sektorni moliyalashtirish darajasi o'rganish uchun **moliyaviy ko'rsatkichlar dinamikasi**;
- Hududiy bank xizmatlari sifati va raqamli moliyaviy xizmatlarning joriy etilishi tahlili;

- **Ekspert baholash** asosida bank xodimlari va tadbirkorlar fikrlarini yig'ish ishlari olib borildi.

NATIJALAR

Tadqiqot natijalari Namangan viloyati iqtisodiyotining rivojlanishida bank xizmatlarining muhim o'rnini tasdiqladi. Xususan:

- Viloyatning umumiy kreditlash hajmi 2024 yilda 12,3 trillion so'mga yetdi, bu 2020 yilga nisbatan 28% o'sishni ko'rsatdi.
- Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikka ajratilgan kreditlar hajmi umumiy kredit portfelining 42% ini tashkil etdi.
- Bank-moliya tizimi orqali moliyalashtirilgan investitsiyalar hajmi 2023 yilda 14% ga oshdi, bu esa viloyatda yangi sanoat quvvatlarini ishga tushirishga va xizmat ko'rsatish sohasini kengaytirishga imkon berdi.
- Ishbilarmonlik muhiti sezilarli yaxshilandi – so'nggi 3 yilda viloyatda 22 mingdan ortiq yangi ish o'rinlari yaratildi.
- Banklar tomonidan aholiga mikroqarz, iste'mol krediti va ipoteka kreditlari ajratilishi moliyaviy qamrov darajasini oshirdi.
- Raqamli moliyaviy xizmatlar (mobil banking, onlayn kreditlash) ulushi 2024 yilda 35% ga yetdi, bu esa xizmat sifati va tezkorligini oshirishga olib keldi [3].

MUHOKAMA

Tahlillar shuni ko'rsatmoqdaki, Namangan viloyati iqtisodiyotini rivojlantirishda bank xizmatlari moliyaviy resurslarni safarbar qilish va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda asosiy vosita sifatida qaralmoqda. Moliyaviy xizmatlar hududiy rivojlanish strategiyalarini amalga oshirishda, jumladan, ishlab chiqarishning texnik-modernizatsiyasini qo'llab-quvvatlash, tadbirkorlik subyektlarini moliyaviy jihatdan mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi [4]. Bundan tashqari, banklarning raqamli texnologiyalar asosida ishlashi (fintex), xizmatlarning sifatini oshirishi va aholining moliyaviy savodxonligini kuchaytirishi iqtisodiy taraqqiyotning asosiy drayverlaridan biri bo'lib qolmoqda. Ekspert baholashlar shuni ko'rsatdiki, Namangan viloyatida bank xizmatlariga bo'lgan talab ortib bormoqda, bu esa iqtisodiy rivojlanish uchun qulay muhit yaratmoqda.

XULOSA

Namangan viloyati iqtisodiyotini rivojlantirishda bank xizmatlarining oʻrni juda muhim. Banklar moliyaviy resurslarni toʻplash va taqsimlash orqali ishlab chiqarish, xizmat koʻrsatish, qishloq xoʻjaligi va innovatsion loyihalarni moliyalashtirish imkonini bermoqda. Ularning faoliyati natijasida yangi ish oʻrinlari yaratilmoqda, aholining moliyaviy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlari kengaymoqda va investitsion muhit yaxshilanmoqda. Kelgusida Namangan viloyatida bank xizmatlarining sifati va qamrovini yanada oshirish, raqamli moliyaviy xizmatlar ulushini koʻpaytirish, tadbirkorlikni ragʻbatlantirish uchun qulay sharoit yaratish, moliyaviy savodxonlikni oshirish boʻyicha tizimli chora-tadbirlarni amalga oshirish maqsadga muvofiqdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Oʻzbekiston Respublikasi Markaziy banki. “2024 yil bank tizimi faoliyati boʻyicha hisobot”.
2. Davlat statistika qoʻmitasi. “Namangan viloyatining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish koʻrsatkichlari”.
3. Tursunov, Z. (2024). “Hududiy iqtisodiy rivojlanishda bank xizmatlarining roli”. “Moliyaviy tahlil” jurnali, №2, 33–41.
4. Toʻxtayev, M. (2023). “Bank tizimi va tadbirkorlikni rivojlantirish”. “Iqtisodiyot va moliya” jurnali, №5, 52–59.